

Škola, která se nebojí změn

15.10.2025 - Barbora Postránecká | Eduzmena

Na Kutnohorsku se pustili do zajímavého experimentu. Nadační fond Eduzměna se tady v roce 2020 rozhodl nabízet podporu všem, kdo mají co do činění se vzděláváním - od mateřských přes základní a střední školy až po rodiče a zřizovatele. Zapojila se i základní škola ve Zbraslavicích.

Když vejdete do zbraslavické školy, narazíte na malou tělocvičnu. Loni si tady každé ráno mohli školáci ještě před učením zkusit, jak rychle umí šplhat. A další den si to zopakovat, pokud chtěli zjistit, zda se zlepšili. S nápadem ranní sportovní výzvy přišla ředitelka školy Martina Peroutková. Nápady tu ale mají i jiní, včetně dětí.

Každým rokem jiní

“Považovala jsem za velkou výhru, když si Eduzměna vybrala zrovna Kutnohorsko,” říká ve své kanceláři Martina Peroutková. “Já jsem tomu naopak vůbec nedůvěřovala. Myslela jsem si, že je to další projekt, kde nás budou školit a školit a nikam to nepovede,” dodává její zástupkyně Kateřina Krulišová. Nakonec ale musela připustit, že se spletla.

Škola se postupně proměňuje. Sleduje nové trendy ve vzdělávání, pouští do školy mentory, učitelé ze Zbraslavic jezdí na výjezdy do jiných škol, aby se podívali, jak jdou inovace kolegům. Ředitelka zase jezdí čtyřikrát do roka do Kutné Hory, kde se v nově založeném Centru podpory vzdělávání setkává se svými kolegy z jiných škol. V kontaktu jsou ale místní ředitelé a ředitelky mnohem častěji, nově se tu pro ně založila whatsappová skupina. Ve zbraslavické škole se začalo víc plánovat, naslouchat i bilancovat. Vedení se schází s učiteli, učitelé se schází spolu, asistentky taky. Víc se naslouchá dětem, kteří se scházejí ve školním parlamentu. A teď mají v plánu do školy víc nalákat rodiče.

“Škola se postupně proměňuje. Sleduje nové trendy ve vzdělávání, pouští do školy mentory, učitelé jezdí na výjezdy do jiných škol.”

Schůzka v deset

Všichni drží v ruce papírový ciferník a dostávají stejný úkol: “Domluvte si s někým na každou hodinu schůzku.” Šestadvacet lidí se zvedne ze židlí a začne mumraj. Do pěti minut zase všichni sedí. “A teď si najděte, s kým máte schůzku v deset a chvíli si povídejte, co považujete za nejdůležitější změnu ve škole za loňský rok.”

Fiktivní schůzky si domlouvají zaměstnanci místní základky - učitelky, jeden tělocvikář, ředitelka, dvě zástupkyně, několik asistentek a taky družinářky a školní psycholožka. Sešli se pár dní před začátkem školy ve zbraslavické myslivecké chatě, než jim začne zase shon, aby společně strávili nějaký čas, pobavili se o svých letních zážitcích, právě skončeném školním roce, ale hlavně o tom nadcházejícím.

Úkol s ciferníky jim dala Jitka Gabašová, která dnešní den vede. Lektorka zážitkové pedagogiky a dramatické výchovy, do zbraslavické školy jezdí jako průvodkyně nabízející různá podpora, školení, ale i možnost se “jen” bavit o plánech a o úskalích změn. A taky může společně s vedením pracovat na dlouhodobé vizi školy, což ve Zbraslavicích dělá. Průvodce a průvodkyně nabídla všem školám na Kutnohorsku Eduzměna.

Pojďme ven

Jitka Gabašová ale není jediná, která do školy jezdí. Loni tady několikrát měli například lektorku a expertku na učení venku. Na školní zahradě ve Zbraslavicích totiž už nějakou dobu stojí venkovní učebna, dlouho ale zela prázdnotou. Dnes ji využívá hned několik vyučujících – včetně zástupkyně ředitelky, která tu mívá hodiny chemie a přírodopisu.

Někteří měli z učení venku obavy. Zejména, že se nestihne probrat vše, co je v plánu. Což se někdy opravdu stane. Třeba když nasněžilo, a děti se místo učení chtěly koulovat. “My ale ve sborovně stále opakujeme, že to nevádí, když všechno nestihnou. Místo toho se děti mohou dozvědět něco jiného, třeba o sněhu,” říká Kateřina Krulišová.

Novinek je ale mnohem víc. Vedení školy například nabídlo učitelům možnost absolvovat kurz kritického myšlení. Několik učitelek do toho šlo. Od té doby ve škole funguje malá ‘učící se parta’ – skupina, která zkouší nové věci, sdílí je mezi sebou a když má někdo další z pedagogického sboru zájem, může se k nim přidat. „Kritické myšlení je vlastně jedna z metod aktivního učení,” říká Kateřina Krulišová.

Cílem je, aby žáci doopravdy rozuměly tomu, co čtou – a to nejen v češtině, ale třeba i v dějepise nebo přírodopisu. A tak se tady stále méně používají učebnice. Místo toho se rozdávají dětem pracovní listy – v nich si hledají informace, podtrhávají, co potřebují. “Klidně je nechám, ať si jdou ze třídy na chodbu, kde si mohou sednout a v klidu si pracovat, důležitý pro mne je výsledek,” dodává Krulišová.

Pilotní projekt po pěti letech na Kutnohorsku končí. Eduzměna teď bilancuje, snaží se, aby rozjeté aktivity nezanikly, a zároveň se přesouvá do dalších mikroregionů po Česku, kde chce svou podporu zopakovat. Ve Zbraslavicích přitom zůstává chuť dál se proměňovat – učit jinak, naslouchat si a vtahovat do školního dění co nejvíc lidí.

<https://www.eduzmena.cz/cs/aktualne/detail/skola-ktera-se-neboji-zmen>